

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมทะเบียนการค้า. รวมกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

(ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 281). กรุงเทพมหานคร : ก. การพิมพ์, 2528.

เท็ดดี ปาลเลติเยอร์. “ทางปรับตัวให้เข้ากับทศวรรษที่ 80”. 4 กันยายน 2526. คนโฆษณา : 66.

ธัญญา ประภาสะโนบล. วิวัฒนาการของการโฆษณาในประเทศไทย. รายงานการวิจัย

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์มหาชน จำกัด (มหาชน). 25 ปีเศรษฐกิจไทย พ.ศ. 2515-2539.

กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2540.

บำรุง สุขพรรณ. วิทยุและโทรทัศน์ในประเทศไทย กฎหมายและระเบียบว่าด้วยวิทยุและโทรทัศน์

ปี 2498-2522. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.

ปิยะลักษณ์ ศรีนิล. “ทิศทางการปรับตัวของบริษัทตัวแทนโฆษณาในยุคสังคมข่าวสาร (ทศวรรษ 2000)”.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

สินีทธิ์ สิทธิรักษ์. กำเนิดโทรทัศน์ไทย (พ.ศ. 2493-2500). กรุงเทพมหานคร : ศรีเอทีพี พับลิชชิ่ง,

2535.

สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย. การโฆษณาธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร, 2514.

สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย. คนโฆษณา. กรุงเทพมหานคร : พรินเตอร์สแมร์ค, 2516.

สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย. 24 ปีการก่อตั้งสมาคมโฆษณา. กรุงเทพมหานคร :

ด้านสุทธาการพิมพ์, 2533.

สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย. 25 ปีการก่อตั้งสมาคมโฆษณา. กรุงเทพมหานคร :
 ด้านสุทธการพิมพ์, 2534.

สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย. รายงานประจำปี 2535. กรุงเทพมหานคร :
 ด้านสุทธการพิมพ์, 2535.

สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย. หนังสือครบรอบ 28 ปีแห่งการก่อตั้งสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่ง
ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธการพิมพ์, 2537

สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย. 30 ปีการก่อตั้งสมาคมโฆษณา. กรุงเทพมหานคร :
 ด้านสุทธการพิมพ์, 2539.

สหพัฒน์พิบูลย์. 50 ปีสหพัฒน์ฯ : มุ่งมั่นพัฒนาเพื่อคุณค่าชีวิตไทย. กรุงเทพมหานคร :
 บริษัทประสานศิลป์การพิมพ์, 2539.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. สาขานิเทศศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริการงานโฆษณา
หน่วยที่ 1-5. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.

อารยา ไสรัดน์. “การโฆษณาบนป้ายหยุดรถประจำทาง”. 2 มกราคม 2515. คนโฆษณา : 50.

ภาษาอังกฤษ

Linstone, Harold A., and Murray Turoff, The Delphi Method : Techniques and Applications,
 Addison-Wesley Publishing Company, Massachusetts, 1975.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

บุคคลที่ทำงานอยู่ในแวดวงวิทยุโทรทัศน์ไม่ต่ำกว่า 20 ปี

1. คุณ วันชัย อรรถเวทย์วรวุฒิ

นักโฆษณาที่ประกอบอาชีพโฆษณาอยู่ในช่วงเวลาดังแต่ยุคพื้นตัวของวงการธุรกิจโฆษณา

1. คุณ สรรพสิริ วิริยะสิริ

2. คุณ โสภณ โสตะระ

นักโฆษณาที่ประกอบอาชีพโฆษณาไม่ต่ำกว่า 20 ปี

1. คุณ ยุพน ธรรมศรี

2. คุณ สุชาติ วุฒิวิชัย

3. คุณ วินิจ สุรพงษ์ชัย

4. คุณ ประดิษฐ์ รัตนวิจารณ์

5. คุณ สมสุข กิตติสาธ

6. คุณ ไกรฤทธิ์ บุญเกียรติ

7. คุณ สุนันทา ตุลยธัญ

8. คุณ วศิน เตยะธิตี

9. คุณ ประกิต อภิสารธนรักษ์

นักวิชาการที่ศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์โฆษณา

1. อ. ธัญญา เซษรฐา

แบบสอบถาม (รอบที่ 1)

จากประสบการณ์ที่ท่านทำงานในแวดวงโฆษณามานาน ถ้าจะแบ่งพัฒนาการของบริษัท
ตัวแทนโฆษณาในประเทศไทยออกเป็นยุคๆ ดังนี้ คือ

1.1 หลังสงครามโลกครั้งที่สอง (ตั้งแต่ พ.ศ. 2489) จนถึง พ.ศ. 2500 (กรณีที่ท่านทราบข้อมูล)

1.2 พ.ศ. 2500-2510 (กรณีที่ท่านทราบข้อมูล)

1.3 พ.ศ. 2510-2520

1.4 พ.ศ. 2520-2530

1.5 พ.ศ. 2530-2540

ท่านคิดว่า บริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้างในด้านต่างๆ
ดังต่อไปนี้

- สภาพโดยรวม
- บุคลากร
- โครงสร้างบริหารและการให้บริการ
- สภาพการแข่งขัน
- ลักษณะลูกค้า
- การใช้สื่อ

*** การสัมภาษณ์ใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย
(หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2540)
(รอบที่ 2)

คำชี้แจงแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยเรื่อง “พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย (หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2540)” ซึ่งท่านได้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ไปแล้วในรอบที่ 1

ลักษณะและวิธีทำแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยกลุ่มข้อความที่แสดงพัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย ในช่วงตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา จนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนที่เศรษฐกิจจะตกต่ำ ขอให้ท่านอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่า ท่านมีความเห็นด้วยต่อข้อความนั้นมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องการเห็นด้วย ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5	หมายถึง ท่านมีความเห็นด้วย	มากที่สุด
4	หมายถึง ท่านมีความเห็นด้วย	มาก
3	หมายถึง ท่านมีความเห็นด้วย	ปานกลาง
2	หมายถึง ท่านมีความเห็นด้วย	น้อย
1	หมายถึง ท่านมีความเห็นด้วย	น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ลักษณะของบริษัทตัวแทนโฆษณา ในทศวรรษ 2500-2510	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
1. บริษัทตัวแทนโฆษณาในช่วงนี้ มีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น	✓				

จากตัวอย่างหมายความว่า ในช่วงทศวรรษ 2500-2510 ท่านมีความเห็นด้วยว่า บริษัทตัวแทนโฆษณาในช่วงนี้มีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น ในระดับมากที่สุด

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือ และสละเวลาในการให้
ข้อมูลเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ
นางสาว ศิริวรรณ กุลวงษ์วานิชย์
ผู้วิจัย

พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในยุคหลัง สงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
ลักษณะโดยทั่วไป					
1.1 การทำโฆษณาในช่วงนี้มีลักษณะที่ ยังไม่เป็นวิชาชีพ					
1.2 การเข้ามาเปิดของบริษัทการค้าข้ามชาติ ผลักดันให้เกิดมีการเปิดบริษัทตัวแทนโฆษณา ขึ้นมารองรับ					
1.3 บริษัทตัวแทนโฆษณาในยุคนี้เป็นบริษัทของ ชาวต่างชาติทั้งหมด					
บุคลากร					
1.4 บุคลากรที่ทำงานในบริษัทตัวแทนโฆษณาใน ช่วงนี้เป็นชาวต่างชาติเกือบทั้งหมด					
1.5 บุคลากรอีกกลุ่มหนึ่งที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การโฆษณาคือ พวกผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์และ โฆษกรายการทีวี					
โครงสร้างบริษัทและการให้บริการ					
1.6 บริษัทตัวแทนโฆษณาต่างชาติเหล่านี้มีการ แบ่งโครงสร้างงานออกเป็น 4 แผนก คือ Client Service, Creative, Media, Production					
1.7 ลักษณะแต่ละแผนกยังไม่สลับซับซ้อน					
1.8 บุคลากรในแต่ละแผนกยังมีไม่มาก เนื่องจากงานยังมีน้อย					
สภาพการแข่งขัน					
1.9 การแข่งขันยังมีไม่มาก เนื่องจากลูกค้ายังมีน้อย					

พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในยุคหลัง สงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
ลักษณะลูกค้า					
1.10 จำนวนลูกค้ายังมีน้อยมาก เพราะบริษัท ส่วนใหญ่ยังนิยมทำโฆษณาสินค้ากันเอง					
1.11 ลูกค้าแทบจะทั้งหมด คือบริษัทข้ามชาติ ขนาดใหญ่ที่เข้ามาเปิดดำเนินการในไทย					
1.12 กลุ่มบริษัทของคนไทยหรือร้านค้ารายย่อย จะใช้วิธีติดต่อกับสื่อโดยตรง					
ลักษณะการใช้สื่อ					
1.13 สื่อที่ใช้โดยหลักๆ มีอยู่ 4 ประเภทคือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โรงภาพยนตร์ และป้าย โฆษณากลางแจ้ง					
1.14 สื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อหลักที่นิยมใช้กัน มากที่สุด					
1.15 สื่อในโรงภาพยนตร์เป็นสื่อที่ได้รับความ นิยมในการใช้โฆษณาสินค้าจากต่างประเทศ					
1.16 สื่อใหม่อย่างโทรทัศน์เริ่มกลายเป็นสื่อที่ ผู้คนสนใจ					
1.17 ทุกสื่อยังคงมีราคาไม่แพงและหาซื้อง่าย					

พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2500-2510	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
สภาพโดยทั่วไป					
2.1 ลักษณะของวงการโฆษณาเริ่มมีความเป็น วิชาอาชีพกันมากขึ้น					
2.2 บริษัทตัวแทนโฆษณาส່วนใหญ่ยังคงเป็น บริษัทของชาวต่างชาติ ซึ่งโดยมากจะเป็นชาว อเมริกัน และยุโรป					
2.3 บริษัทตัวแทนโฆษณาของญี่ปุ่นเริ่มเข้ามา บุกธุรกิจโฆษณาในประเทศไทย					
2.4 บริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่หลายแห่ง รวมไปถึง ถึงบางบริษัทของคนไทย ได้จัดตั้งแผนกโฆษณา เล็กๆ ขึ้นภายใน (In-House Agency)					
2.5 เริ่มมีบริษัทของคนไทยที่เปิดรับผลิตงาน โฆษณาอย่างจริงจัง					
2.6 นอกเหนือจากบริษัทตัวแทนโฆษณาแล้ว ยังมีบริษัทข้ามชาติที่เข้ามาเปิดบริษัท Production House ด้วย					
บุคลากร					
2.7 บุคลากรส่วนใหญ่ยังคงเป็นชาวต่างชาติ					
2.8 มีคนไทยเข้าไปทำงานในบริษัทตัวแทน โฆษณาต่างชาติจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะใน ส่วนที่เป็น In-House Agency					
2.9 ชาวต่างชาติยังคงทำหน้าที่ในตำแหน่ง สำคัญๆ ของบริษัท					

พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2500-2510	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
2.10 บุคลากรชาวไทยที่ทำงานในบริษัทตัวแทน โฆษณาทั้งของต่างชาติและของไทยเองล้วนแต่ เป็นบุคคลที่ได้มีความรู้ทางด้านโฆษณาโดยตรง					
2.11 บุคลากรชาวไทยเริ่มได้รับการถ่ายทอด ความรู้ทางด้านงานโฆษณา โดยอาศัยการฝึกฝน จากประสบการณ์การทำงาน					
โครงสร้างบริษัทและการให้บริการ					
2.12 ให้บริการเฉพาะการทำโฆษณาเพียงอย่าง เดียว ยังไม่มีบริการด้านอื่น					
2.13 ลักษณะโครงสร้างของบริษัทตัวแทน โฆษณาของชาวต่างชาติมีการแบ่งแผนกตาม มาตรฐาน 4 แผนก					
2.14 แต่ละแผนกยังคงมีลักษณะที่ไม่สลับซับซ้อน					
2.15 บริษัทตัวแทนโฆษณาที่เป็นของคนไทยยัง มีการแบ่งแผนกงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานนัก					
2.16 In-House Agency จะมีลักษณะโครงสร้าง ภายในแบบเดียวกับบริษัทตัวแทนโฆษณาต่างชาติ ทั่วไป แต่การให้บริการจะเป็นการทำโฆษณาให้ เฉพาะสินค้าของบริษัทที่ตนสังกัดอยู่เท่านั้น					
สภาพการแข่งขัน					
2.17 การแข่งขันเริ่มมีสูงขึ้น					
2.18 เริ่มมีการแย่งลูกค้าระหว่างบริษัทตัวแทน โฆษณาด้วยกัน					

พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2510-2520	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
สภาพโดยทั่วไป					
3.1 ธุรกิจด้านการโฆษณาเริ่มมีพัฒนาการอย่าง จริงจังและรวดเร็ว					
3.2 บริษัทตัวแทนโฆษณาข้ามชาติใหญ่ๆ เข้า มาเปิดสาขาดำเนินกิจการในประเทศไทยมากขึ้น					
3.3 แผนกโฆษณาของบริษัทการค้าใหญ่ๆ เริ่ม แยกตัวออกมาดำเนินการเป็นบริษัทตัวแทน โฆษณาอย่างเต็มรูปแบบ					
3.4 คนไทยเริ่มมีสิทธิ์ในการถือหุ้นของบริษัท ตัวแทนโฆษณา อันเนื่องมาจากกฎหมายควบคุม การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และพระราช บัญญัติสงวนอาชีพ					
3.5 มีบริษัทตัวแทนโฆษณาต่างชาติเข้ามาซื้อ กิจการบริษัทตัวแทนโฆษณาท้องถิ่น (ที่ดำเนินการ โดยชาวต่างชาติ) ในประเทศไทย					
บุคลากร					
3.6 ตำแหน่งผู้บริหารและตำแหน่งใหญ่ๆ ใน บริษัทตัวแทนโฆษณาส່วนมากยังเป็นชาวต่างชาติ					
3.7 พนักงานในบริษัทตัวแทนโฆษณาส່วนใหญ่ จะเป็นคนไทยแทบจะทั้งหมด					
3.8 บุคลากรส่วนใหญ่ยังมีใช้ผู้สำเร็จการศึกษา ในสาขาโฆษณาโดยตรง แต่อาศัยการเรียนรู้งาน จากการทำงาน					

พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2510-2520	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
โครงสร้างบริษัทและการให้บริการ					
3.9 มีการแบ่งแยกเป็นแผนกต่างๆ เป็น 4 แผนก ตามมาตรฐานอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น					
3.10 แต่ละแผนกเริ่มมีจำนวนบุคลากรเพิ่มมากขึ้น					
3.11 ยังคงให้บริการทางด้านการโฆษณาเป็น หลัก แต่ก็เริ่มมีการให้บริการทางด้านอื่นตาม ความต้องการของลูกค้า					
สภาพการแข่งขัน					
3.12 การแข่งขันเริ่มมีสูงขึ้น เนื่องจากมีการ ขยายตัวของตลาดการผลิตสินค้า และมีบริษัท ตัวแทนโฆษณาคู่แข่งมากขึ้น					
3.13 เริ่มเห็นแนวโน้มการแข่งขันในการดึงลูกค้า					
ลักษณะลูกค้า					
3.14 ลูกค้ามีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทั้งบริษัทต่าง ชาติและบริษัทของคนไทย					
3.15 ลูกค้าเริ่มมีแนวคิดทางการตลาดที่หันมาให้ ความสำคัญของการโฆษณาสินค้ามากขึ้นจนเห็น ได้ชัด					
การใช้สื่อ					
3.16 การใช้สื่อยังคงเป็นแค่การติดต่อซื้อสื่อ ยัง ไม่มีการวางแผนการใช้สื่ออย่างเป็นรูปแบบ					
3.17 สื่อโทรทัศน์กลายเป็นสื่อที่มีความสำคัญ สูงสุด เริ่มมีการแย่งเวลาโฆษณาทางโทรทัศน์					

พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2520-2530	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
สภาพโดยทั่วไป					
4.1 ระบบธุรกิจขยายตัวอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ เกิดการขยายตัวของธุรกิจการโฆษณาใน ประเทศไทยอย่างรวดเร็วด้วย					
4.2 คนไทยที่ทำงานในบริษัทตัวแทนโฆษณาต่าง ชาติเริ่มออกมาเปิดบริษัทตัวแทนโฆษณาของคน ไทยมากขึ้น					
4.3 ทางด้านบริษัทตัวแทนโฆษณาข้ามชาติเข้า มาเปิดสาขาบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศ ไทยเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับบริษัทลูกค้าต่างชาติ					
4.4 ในช่วงปลายยุคนี้ เริ่มเกิดแนวโน้มการรวม ตัวระหว่างบริษัทตัวแทนโฆษณาของไทยกับ บริษัทตัวแทนโฆษณาต่างชาติ (Joint Venture)					
บุคลากร					
4.5 บุคลากรคนไทยเริ่มได้รับโอกาสให้ขึ้นไปทำ หน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหาร					
4.6 บุคลากรแทบจะทั้งหมดของบริษัทตัวแทน โฆษณาในประเทศไทยเป็นคนไทย					
4.7 บุคลากรเป็นบุคคลที่มีความรู้ทางด้าน โฆษณาโดยตรง ทำให้มีคุณภาพมากขึ้น					

พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2520-2530	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
โครงสร้างการบริหารและการให้บริการ					
4.8 เนื่องจากบริษัทมีการขยายตัว ทำให้แผนก มาตรฐานทั้ง 4 แผนกของแต่ละบริษัทเริ่มมีการ ขยายใหญ่ และมีบุคลากรในแต่ละแผนกมากขึ้น					
4.9 เริ่มมีการให้บริการด้านอื่นนอกเหนือจาก โฆษณาอย่างชัดเจน เช่น การประชาสัมพันธ์ ไต่เร็กมาร์เกตติ้ง					
4.10 การวิจัยเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญใน ขั้นตอนการวางแผนงานโฆษณา					
สภาพการแข่งขัน					
4.11 มีการแข่งขันสูงมากขึ้น เพื่อแสวงหาลูกค้า ใหม่ และรักษาลูกค้าเดิมเอาไว้					
4.12 เริ่มเห็นรูปแบบของการ pitch งานของ บริษัทตัวแทนโฆษณา					
ลักษณะลูกค้า					
4.13 ลูกค้ามีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว					
4.14 ลูกค้าเริ่มมีความรู้ความเข้าใจทางด้าน โฆษณาและการตลาดที่เป็นรูปแบบสากลมากขึ้น					
การใช้สื่อ					
4.15 สื่อโทรทัศน์ยังคงเป็นสื่อหลัก ตามมาด้วย หนังสือพิมพ์และวิทยุ					
4.16 วงการนิยายสารเริ่มขยายตัวและกลายเป็น สื่อที่ได้รับความสนใจมากขึ้น					

พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2530-2540	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
สภาพโดยทั่วไป					
5.1 ธุรกิจบริษัทตัวแทนโฆษณาเกิดการขยายตัว สูงที่สุดเท่าที่เคยมีมา					
5.2 เกิดบริษัทตัวแทนโฆษณาเล็กๆ ขึ้นอีก มากมาย					
5.3 เกิดแนวโน้มการถือกำเนิดของบริษัทที่เป็น Specialist ด้านต่างๆ เช่น Creative Boutique และ Media Independence					
5.4 บริษัทตัวแทนโฆษณาใหญ่ๆ เริ่มเปิดบริษัท ตัวแทนโฆษณาย่อยเพื่อรองรับลูกค้าที่เพิ่ม จำนวนมากขึ้น					
บุคลากร					
5.5 บุคลากรทั้งในตำแหน่งผู้บริหารและพนักงาน ทั่วไปเป็นคนไทยแทบทั้งหมด					
5.6 บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการรองรับ งานที่กำลังขยายตัวของธุรกิจการโฆษณา เป็น ผลทำให้เกิดการขาดแคลนบุคลากร					
5.7 เกิดการแย่งตัวบุคลากรระหว่างบริษัท ตัวแทนโฆษณา ทำให้ค่าตัวบุคลากรสูงขึ้นอย่าง รวดเร็ว					

พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2530-2540	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
โครงสร้างการบริหารและการให้บริการ					
5.8 ภายในหนึ่งบริษัท นอกจากจะมีแผนก มาตรฐาน 4 แผนกแล้ว ยังมีการเปิดเป็นแผนก ย่อยต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น					
5.9 มีการขยายลักษณะการให้บริการจากการทำ โฆษณามาเป็นการรองรับแผนการตลาดอย่าง ครบวงจร					
5.10 เริ่มเกิดแนวคิดการให้บริการแบบ Integrated Marketing					
5.11 เน้นในการให้บริการด้านข้อมูลให้กับลูกค้า					
สภาพการแข่งขัน					
5.12 มีการแข่งขันสูงมากในการแสวงหาลูกค้า					
5.13 เริ่มเห็นการแข่งขันในการผลิตชิ้นงาน โฆษณาอย่างเด่นชัด					
ลักษณะลูกค้า					
5.14 จำนวนลูกค้าเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะใน ธุรกิจค้าบ้านและที่ดิน					
5.15 ลูกค้าเปิดรับการโฆษณาที่มีความแปลก ใหม่มากขึ้น					
การใช้สื่อ					
5.16 หันมาให้ความสำคัญกับการวางแผนสื่อที่ จะให้ผลต่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของสินค้า มากที่สุด					

ประวัติของสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย

กำเนิดสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทยและความรุ่งโรจน์ของธุรกิจโฆษณาในช่วง พ.ศ. 2510-2519

ด้วยวัตถุประสงค์หลักของวิชาชีพโฆษณาคือ

1. ผดุงเกียรติ สร้างความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันในระหว่างสมาชิก
2. แลกเปลี่ยนความรู้ในระหว่างสมาชิก ติดต่อประสานงานกับสถาบันการโฆษณา และสถาบันที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกประเทศ
3. เผยแพร่คุณค่าของการโฆษณา ติดต่อจัดให้มีการหารือ ประสานงานเพื่อประสิทธิภาพของงานโฆษณา และให้คำแนะนำทางการโฆษณาตามความต้องการของสถาบันต่างๆ
4. เพิ่มพูนมาตรฐานในวิชาและอาชีพการโฆษณา
5. ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในวิชาชีพโฆษณาและสมาคมโฆษณาฯ ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

คุณประไพธ เปาโรหิตย์ อดีตนายกสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทยคนแรก พร้อมด้วยคุณชลอ เทพวัลย์ อดีตนายกสมาคมฯ คนที่ 2 และคณะผู้เริ่มก่อการคือคุณโสภณ โสตะระ คุณสุเทพ สุวรรณรัตน์ คุณวิทย์ ว่องวาทัญญู คุณทวี กิติพงษ์โกศล รวมทั้งเพื่อนๆ อีกหลายท่าน จึงได้ร่วมปรึกษาหารือกัน เพื่อที่จะให้บุคคลในอาชีพโฆษณาได้มารวมตัวกัน มาทำความเข้าใจกัน แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งให้ประโยชน์แก่สังคมโดยส่วนรวม ตลอดจนได้พยากรณ์ไว้ว่า จากนั้นไปนี้วันความเจริญเติบโตของประเทศชาติจะดำเนินไปควบคู่กับการโฆษณาและสมาคมโฆษณาฯ จะเป็นศูนย์รวมจิตใจของผู้อยู่ในอาชีพนี้ตลอดไป และอีกทั้งยังจะคอยเป็นแกนกลางช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายภาครัฐบาลกับฝ่ายเอกชนให้บังเกิดผลดีแก่ธุรกิจโฆษณาอีกด้วย

ผู้ร่วมประชุมจึงมีมติให้คุณโสภณ โสตะระ เป็นผู้เริ่มดำเนินการยื่นเรื่องราวต่อทางราชการ ก่อตั้งสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทยต่อกระทรวงศึกษาธิการเป็นอันดับแรก ซึ่งปลัดกระทรวงได้เซ็นอนุมัติให้ดำเนินการจัดตั้งสมาคมฯ ได้เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2508 และต่อจากนั้นได้ยื่นเรื่องที่กรมตำรวจเพื่อทำการจดทะเบียนสมาคมฯ ณ ที่ทำการกองตำรวจสันติบาลเมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2509 โดยมีสำนักงานของสมาคมตั้งอยู่ ณ บ้านเลขที่ 331/1-2 ถนนสีลม ตำบลสีลม อำเภอบางรัก จังหวัดพระนคร

คุณประไพธ เปาโรหิตย์ ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทยเพียงปีเดียวคือระหว่างปี พ.ศ. 2509-2510 ซึ่งวาระของการเป็นนายกสมาคมฯ กำหนดไว้ 1 ปี จากนั้นผู้ที่ดำรง

ตำแหน่งนายกสมาคมฯ สืบเนื่องต่อกันมาคนละ 1 ปี จากปี พ.ศ. 2510-2519 มีดังนี้

1. คุณชลอ เทพวัลย์
2. คุณประสิทธิ์ ลูติตานนท์
3. ม.ร.ว.เพ็ญพิไชย เพ็ญพัฒน์
4. ม.ร.ว.วิภากร ระพัฒน์
5. คุณสรรพสิริ วิริยะศิริ

ส่วนใหญ่แล้วทุกท่านจะถูกเลือกให้รับตำแหน่งนายกสมาคมฯ ซ้ำอีก 1 ปี เริ่มแรก ใช้สัญลักษณ์ของลิง 3 ตัวชื่อกัน ตัวแรก ปองดา ตัวที่สองปองหู ตัวที่สามปองปาก และใช้สัญลักษณ์นี้เรื่อยมา จนกระทั่งถึงปีที่ 4 ซึ่งเป็นวาระท่านนายกสมาคมฯ ม.ร.ว.เพ็ญพิไชย เพ็ญพัฒน์ คณะกรรมการจึงได้ลงมติ เปลี่ยนเป็นรูปสัญลักษณ์เทวดาเป่าสังข์ตราบจนทุกวันนี้

ในระหว่างปี พ.ศ. 2510-2519 นี้เป็นช่วงที่ธุรกิจโฆษณารุ่งเรืองต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง กล่าวคือ
25 พฤศจิกายน 2510 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เริ่มแพร่ภาพ
26 มีนาคม 2531 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เริ่มแพร่ภาพ

1 กรกฎาคม 2513 สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีระบบ 625 เส้น เริ่มแพร่ภาพนอกเหนือไปจากสื่อทางโทรทัศน์และสื่ออื่นๆ เริ่มขยายวงกว้างขึ้น ขณะเดียวกัน บริษัทโฆษณาทั้งต่างประเทศและไทยก็เริ่มก่อตั้งบริษัทขึ้นเพื่อรองรับธุรกิจโฆษณา

เมื่อปี พ.ศ. 2515 ทางประเทศไทยรับเป็นเจ้าภาพจัดงาน Asian Advertising Congress ครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 6-9 พฤศจิกายน 2515 ณ โรงแรมนารายณ์ โดยมีคุณประไพธ เปาโรหิตย์ เป็นประธานจัดงาน มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่อยู่ในวงการธุรกิจโฆษณามากเป็นประวัติการณ์ในสมัยนั้น ประเทศไทยจึงเป็นที่รู้จักของมวลหมู่สมาชิกของการประชุมระดับประเทศมากยิ่งขึ้น แต่เนื่องด้วยการจัดประชุมครั้งนี้เป็นไปอย่างกระชั้นชิด และเป็นครั้งแรกของการจัดการประชุมโฆษณาระหว่างประเทศ จึงทำให้การจัดงานครั้งนี้ขาดทุนไป 9 หมื่นกว่าบาท ซึ่งคุณประไพธและเพื่อนๆ คณะกรรมการอีก 2 ท่านได้ออกเงินจำนวนนี้แทนสมาคมฯ ด้วยน้ำใจไมตรีของคุณประไพธ เปาโรหิตย์ อดีตนายกสมาคมโฆษณารัฐกิจแห่งประเทศไทยคนแรก ที่ได้แสดงออกมานั้น นอกจากจะทุ่มเทแรงกายแรงใจ เสียสละช่วยเหลือระดับประเทศสมาคมฯ มาโดยตลอดแล้ว ยังห่วงใยสมาคมฯ เช่นนี้ จึงเป็นสิ่งประทับใจในคุณงามความดี ยากที่จะลืมได้

รุ่งขึ้นอีกปีหนึ่ง คือ พ.ศ. 2516 วันที่ 29 สิงหาคม ทางสมาคมฯ ได้เชิญคุณฉัตรชัย บุนยะอนันต์ ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดของการบินไทยในขณะนั้นมาพูดให้สมาชิกสมาคมฯ ได้ทราบถึงคอนเซปต์

ของโฆษณาการบินไทยชุด Get into It โดยนำมัลติสไลด์ ซึ่งใช้เครื่องฉาย 6 เครื่อง ฉายเป็นชุดๆ ละ 3 เครื่องพร้อมกันเป็นครั้งแรกในธุรกิจโฆษณาของเมืองไทย และด้วยการนำมัลติสไลด์ ซึ่งเป็นสื่อใหม่ในการโปรโมตสินค้ามาเสนอต่อสมาชิกนี้ จึงทำให้เกิดวิวัฒนาการโฆษณาในรูปแบบเช่นว่านี้ขยายวงกว้างออกไปทุกขณะ และได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องจากเมื่อ 21 ปีก่อนจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

ต่อมาอีกประมาณ 3 ปี คือในราวปี พ.ศ. 2519 ได้มีการจัดประกวดภาพยนตร์โทรทัศน์ยอดเยี่ยมประจำปีขึ้น หรือที่เรียกในภาษาต่างประเทศว่า Tact Awards (Top Advertising Contest of Thailand) ผู้ที่ริเริ่มขึ้นคือกลุ่มคณะอาจารย์ 2 สถาบัน คือ คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ หรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า NIDA ต่อมาอีกประมาณ 4 ปี จึงได้เชิญคณาจารย์แห่งคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมาร่วมเป็นผู้จัดด้วยรวมเป็น 3 สถาบันใหญ่ทางการศึกษาของชาติที่ได้ทำประโยชน์ต่อธุรกิจโฆษณาตลอดมา โดยได้รับการสนับสนุนจากสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทยทุกวิถีทางอันยังผลให้ผู้ได้รับรางวัล Tact Awards นี้มีความภาคภูมิใจโดยทั่วหน้า

ถึงแม้ว่าสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทยจะดำเนินการมาเป็นเวลา 10 ปีแล้ว แต่ยังไม่อาจหาสถานที่ตั้งสมาคมฯ เป็นของตนเองอย่างถาวรได้ ทั้งนี้เนื่องจากยังอยู่ในระยะเริ่มต้น และมีรายรับเพียงพอแค่การดำเนินงานภายในของสมาคมฯ เท่านั้น จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนสถานที่ทำการของสมาคมฯ อยู่บ่อยๆ เริ่มต้นอยู่ที่โรงแรมหรือคฤหาสน์ แล้วย้ายไปอยู่ส่วนหนึ่งของชาวอัยการ ข้างซอยนายเลิศ และย้ายมาที่โรงแรมชวลิต เป็นต้น

การบริหารของสมาคมฯ ยุคยังเติร์ก (ช่วงปี พ.ศ.2520-2525)

ผู้บริหารงานของสมาคมฯ เล็งเห็นว่า สมาคมฯ ควรมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและเรียกร้องความสนใจสำหรับสมาชิก รวมทั้งเสริมสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ธุรกิจโฆษณาและคนโฆษณาให้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ดังนั้น ผู้บริหารสมาคมยุคยังเติร์กจึงได้เกิดขึ้นโดยการนำของคุณสมาน บินมูฮิณ นายกสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2520 และติดตามมาด้วยนายกสมาคมฯ อีก 2 ท่าน ในช่วง พ.ศ.2520-2525 คือ คุณกำธร กมลวรินทร์พิทย์ และคุณมานิต รัตนสุวรรณ ซึ่งทั้ง 3 ท่าน อยู่ในตำแหน่งนายกสมาคมฯ วาระละ 1 ปี หากแต่ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมคนละ 2 สมัย ได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบใหม่ให้เหมาะสมกับยุคสมัยตลอดจนดำเนินการบริหารให้รัดกุมยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการปูแนวทางการปฏิบัติให้แก่ผู้บริหารชุดต่อไปในช่วงนี้จะเห็นว่าสมาชิกของสมาคมฯ มีเพิ่มมากขึ้น สมาคมฯ ใกล้ชิดกับหน่วยราชการมากขึ้น กิจกรรมต่างๆ ได้ถูกจัดขึ้นเพื่อรองรับประโยชน์ของธุรกิจการโฆษณาในอนาคตอย่างต่อเนื่อง ได้มีการนำภาพยนตร์โฆษณาของต่างประเทศ

ที่ได้รับรางวัลของโลกมาฉายให้มวลหมู่สมาชิกและผู้สนใจได้ชมกันอยู่เสมอ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวในธุรกิจโฆษณาและในขณะนี้เองที่ผู้บริหารสมาคมฯ มีดำริที่จะให้ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมโฆษณาของเอเชีย (Asian Advertising Congress) อีกครั้งหนึ่ง แต่เนื่องจากหมดวาระเสียก่อน จึงได้มอบเรื่องนี้ให้กับนายกสมาคมฯ คนต่อไปเป็นผู้ดำเนินการต่อแทน

การบริหารสมาคมโฆษณาโดยคนรุ่นใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2534

ในช่วงนี้ ทางสมาคมฯ ได้มีการเปลี่ยนแปลงกฎข้อบังคับบางข้อเสียใหม่ โดยให้กรรมการอยู่ในตำแหน่งได้วาระละ 2 ปี ทั้งนี้ก็เพื่อให้ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ต่อเนื่องกันให้ได้ผลดีที่สุด ดังนั้นการบริหารงานโดยคนรุ่นใหม่จึงเริ่มขึ้น

นายกสมาคมที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวาระมีกำหนด 2 ปี คือ

คุณสุภัทร ตันสถิตินกร พ.ศ. 2525-2527

คุณวินิจ สุรพงษ์ชัย พ.ศ. 2527-2529

คุณเจียม ลิมสไตส์ พ.ศ. 2529-2531

คุณประสาน โอสถานนท์ พ.ศ. 2531-2533

คุณยุพน ธรรมศรี พ.ศ. 2533-2535 และ 2535-2537

ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 นั้นเป็นอีกช่วงหนึ่งที่สมาคมได้ทำงานอย่างหนัก พยายามอย่างยิ่งที่จะเป็นเจ้าภาพการประชุมโฆษณาแห่งเอเชียครั้งที่ 15 ให้ได้ และจากการประสานมือประสานใจกันหลายฝ่าย รวมทั้งการบินไทยและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทางสมาคมฯ จึงได้ส่งผู้แทนไปร่วมเสนอการแข่งขันเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมโฆษณาแห่งเอเชียครั้งที่ 15 ณ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2525 โดยการนำทีมของท่านนายสุภัทร ตันสถิตินกร ซึ่งขณะนั้นทางประเทศอินเดียเป็นเจ้าภาพการประชุมโฆษณาแห่งเอเชียครั้งที่ 13 ระหว่างวันที่ 27 กันยายน ถึงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2525 และในที่สุด ประเทศไทยก็ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเจ้าภาพจัดงานอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งทั้งช่วงห่างจากการเป็นเจ้าภาพครั้งแรกถึง 14 ปี

สมาคมฯ ได้เริ่มจัดงานการประชุมโฆษณาแห่งเอเชียครั้งที่ 15 เมื่อวันที่ 7-11 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 โดยมีคุณวินิจ สุรพงษ์ชัย ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯ ณ บางกอกคอนเวนชัน โรงแรมไฮแอท เซ็นทรัลพลาซ่า นับได้ว่าเป็นการจุดพลุนำแสงสว่างมาสู่ธุรกิจโฆษณาอีกวาระหนึ่ง ที่ยิ่งใหญ่เทียบเท่าการประชุมโฆษณาของโลก คณะกรรมการของสมาคมฯ ทุกท่านต่างมุ่งดำเนินการอย่างหามรุ่งหามค่ำตลอดจนได้รับความกรุณาจากภาครัฐบาลและภาคเอกชน งานประชุมโฆษณาแห่งเอเชียครั้งที่ 15 จึง

ประสบผลสำเร็จอย่างมหาศาลที่สุด กล่าวคือมีผู้แทนจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกเข้าประชุมเกือบ 800 ท่าน บุคคลเหล่านี้บางท่านไม่เคยมาประเทศไทย ต่างชื่นชมในประเทศไทย นับเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่เมืองไทย ก่อให้เกิดความใกล้ชิดกับหน่วยงานของภาครัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโฆษณา อีกทั้งผู้ที่เข้าร่วมประชุมยังได้รับความเคลื่อนไหวของวงการโฆษณาทั่วโลกทำให้โลกทัศน์ของเรากว้างขวางขึ้น และสิ่งที่น่าภาคภูมิใจก็คือ ในการประชุมโฆษณาแห่งเอเชียครั้งที่ 15 นี้ ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทโฆษณาชั้นนำของโลกต่างให้ความสนใจและตอบรับเชิญมาเป็นผู้บรรยายในหัวข้อต่างๆ อย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน

นอกจากชื่อเสียงเกียรติภูมิของประเทศไทยและความเจริญรุดหน้าของธุรกิจโฆษณาที่ได้บังเกิดขึ้นแล้ว ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่นำชื่นชมที่สมาคมฯ สามารถทำรายได้จากการประชุมครั้งนี้ได้เป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังไม่พอต่อการจัดหาที่ตั้งถาวรของสมาคมฯ จึงต้องมีการย้ายที่ทำการอยู่หลายครั้ง อาทิเช่น ย้ายไปอยู่บนอาคารฟาร์อีสท์แอดเวอร์ไทซิ่ง ก่อนจะย้ายไปอยู่อาคารเดียวกับบริษัทลีโอเบอร์เนทท์ และต่อมาได้ย้ายไปอยู่ที่อาคารคุ้มครองสัตว์ป่า เขิงสะพานลอยอโศก จากนั้นจึงย้ายไปตั้งอยู่ที่อาคารของบริษัทโคลาโคล่าเอ็กซ์พอร์ต

งานของสมาคมยังดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้กระทั่งในสมัยของคุณเจียม ลัมสไต และสมัยของคุณประสาน โอสถานนท์ ซึ่งได้มีการกระชับความสัมพันธ์กับองค์กรของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโฆษณาโดยตรง เช่น กบว. หรือคณะกรรมการบริหารวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ปัจจุบันคือ กกช) คคป หรือคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และ อย. หรือคณะกรรมการพิจารณาค่าโฆษณาอาหารและยา

นอกจากนี้ยังเป็นแกนกลางในการปรึกษาหารือกับผู้บริหารระดับสูงของกรมสรรพากรให้กับบริษัทตัวแทนโฆษณาต่างๆ เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี

ภารกิจอันสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง คณะกรรมการของสมาคมได้ผลักดันให้มีการซื้ออาคารเป็นสำนักงานถาวร โดยรวบรวมรายได้จากการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมได้เป็นจำนวนเงิน 4.1 ล้านบาท และได้ซื้ออาคารพร้อมที่ดินไว้เป็นสมบัติของสมาคมฯ กลายเป็นที่ตั้งถาวรหลังจากต้องย้ายสถานที่อยู่บ่อยๆ นานกว่า 25 ปี โดยที่ตั้งปัจจุบันของสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 12/14 ถนนประชาชนวิเศษ 1 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 หมายเลขโทรศัพท์ 5916461-5

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ 281

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า ในปัจจุบันนี้ได้มีคนต่างด้าวประกอบธุรกิจอยู่ในราชอาณาจักรเป็นจำนวนมากและทวีขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับประชาชนชาวไทยมีความสามารถทั้งในด้านวิชาการและกำลังเงินที่จะประกอบธุรกิจสาขาต่างๆ ได้มากขึ้น สมควรกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเพื่อรักษาดุลอำนาจทางการค้าและเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อให้การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นส่วนรวม หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ 1 บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้ใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน

ข้อ 2 ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ไม่ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวที่เข้ามาประกอบธุรกิจในราชอาณาจักรโดยได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทยเป็นการเฉพาะกาลหรือโดยความตกลงที่รัฐบาลไทยทำกับรัฐบาลต่างประเทศ

ข้อ 3 ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและให้รวมตลอดถึง

- (1) นิติบุคคลซึ่งทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นเป็นของคนต่างด้าว
- (2) นิติบุคคลซึ่งมีคนต่างด้าวถือหุ้น เป็นหุ้นส่วน หรือเป็นสมาชิกตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้เป็นสมาชิกไม่ว่าคนต่างด้าวนั้นจะลงทุนเท่าใดหรือไม่
- (3) ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นคนต่างด้าว

เพื่อประโยชน์แห่งคำนิยามนี้ ให้ถือว่าหุ้นของบริษัทจำกัดที่มีใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือเป็นหุ้นของคนต่างด้าว เว้นแต่จะได้มีกฎกระทรวงกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

“ธุรกิจ” หมายความว่า การประกอบกิจการในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม หัตถกรรม พาณิชยกรรม การบริการ หรือกิจการอย่างอื่น เป็นการค้า

“ใบอนุญาต” หมายความว่า หนังสือรับรองด้วย

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนการประกอบธุรกิจ

ของคนต่างด้าว

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทะเบียนการค้า

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ 4 ภายใต้บังคับ 7 ทวิ ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้

(1) ธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ก.หรือบัญชี ข. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เว้นแต่จะได้มีพระราชกฤษฎีกาอนุญาต พระราชกฤษฎีกาอาจกำหนดเงื่อนไขประการใดก็ได้

(2) ธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ค. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี และการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบัญชี ค. ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ข้อ 5 คนต่างด้าวซึ่งประสงค์จะประกอบธุรกิจประเภทใด ที่กำหนดไว้ในบัญชี ค. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่ออธิบดี และในกรณี que เห็นสมควรให้ออกใบอนุญาต อธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขตามที่บัญญัติไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามความในข้อ 8 ก็ได้ การขอและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ข้อ 6 ในกรณีที่คนต่างด้าวได้รับการส่งเสริมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนให้ประกอบธุรกิจประเภทที่กำหนดไว้ในบัญชี ค. ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมนั้นแจ้งต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับบัตรส่งเสริม เมื่อได้รับการแจ้ง และอธิบดีได้ออกหนังสือรับรองให้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ผู้นั้นประกอบกิจการนั้นได้

ข้อ 7 คนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(2) มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(3) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ บุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(4) ไม่เคยต้องโทษปรับตามคำพิพากษาหรือถูกเปรียบเทียบให้ปรับในความผิด ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

(5) ไม่เคยต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาในความผิดฐานยกยอก ฉ้อโกง ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

(6) ไม่เคยต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าขาออก และกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

(7) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(8) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือตามกฎหมายว่า

ด้วยมาตรฐานสินค้าขาออกหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ในระยะเวลาสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

ในกรณีนิติบุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาต ถ้ากรรมการ ผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจการของนิติบุคคลนั้นเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตาม (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8)

“ข้อ 7 ทวิ คนต่างด้าวดังต่อไปนี้จะประกอบธุรกิจได้เฉพาะธุรกิจในห้องที่ใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศดังกล่าวรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดไว้ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

(1) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ ซึ่งได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบธุรกิจ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

(2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร

(3) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 หรือตามกฎหมายอื่น

(4) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 หรือตามกฎหมายอื่น

คนต่างด้าวจะประกอบธุรกิจที่รัฐมนตรีกำหนดตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาตและระยะเวลาการอนุญาตตามวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

คำสั่งไม่อนุญาตตามวรรคสอง ผู้ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ และให้นำความในข้อ 12 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 7 ตรี ห้ามมิให้คนต่างด้าวตามข้อ 7 ทวิ เข้าเป็นหุ้นส่วนหรือเป็นผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ประกอบธุรกิจที่รัฐมนตรีมิได้กำหนดให้คนต่างด้าวนั้นประกอบได้ตามข้อ 7 ทวิ หรือที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจที่รัฐมนตรีมิได้กำหนดให้คนต่างด้าวนั้นประกอบได้ตามข้อ 7 ทวิ รวมอยู่กับวัตถุประสงค์อื่นด้วย

ข้อ 8 รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขที่จะให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) อัตราส่วนเงินทุนกับเงินกู้ที่จะใช้ในการประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต

(2) เงินที่ผู้รับใบอนุญาตจะต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อใช้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต

(3) อัตราส่วนเงินทุนของคนไทยกับคนต่างด้าวในการประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต

(4) อัตราส่วนของจำนวนกรรมการคนไทยกับคนต่างด้าวหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินธุรกิจที่ได้รับอนุญาตซึ่งจะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร

ข้อ 9 ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาต หรือคนต่างด้าวซึ่งถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในนิติบุคคลตามข้อ 3 เข้าเป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใดอื่นเกินหนึ่งในสามของจำนวนหุ้นของบริษัท หรือเกินหนึ่งในสามของทุนของห้างหุ้นส่วนนั้น หรือซื้อกิจการนั้นๆ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี ในการอนุญาตนั้น อธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ก็ได้

ข้อ 10 เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใด

(1) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามข้อ 5

(2) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 7

(3) ผ่าฝืนข้อห้ามตามข้อ 9 และ

(4) ผ่าฝืนและกระทำความผิดตามข้อ 28 และข้อ 29 ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ ครั้งละไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่งหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ผู้ใดได้รับหนังสือรับรองเพื่อประกอบธุรกิจ หากต่อมาขาดคุณสมบัติตามข้อ 7 (2) ถึง (8) หรือกระทำการฝ่าฝืนข้อ 9 หรือข้อ 28 อธิบดีอาจสั่งให้พักการประกอบธุรกิจที่ออกหนังสือรับรองให้หรือจะถอนหนังสือรับรองเสียก็ได้ในกรณีถอนหนังสือรับรองผู้นั้นหมดสิทธิที่จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป

ข้อ 11 ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ ณ สำนักงานในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการชำระหรือสูญหาย

การขอและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ข้อ 12 ในกรณีที่ไม้ออกใบอนุญาตตามข้อ 5 หรือไม่อนุญาตตามข้อ 9 ใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองถูกสั่งพักใช้หรือถูกเพิกถอนตามข้อ 10 ผู้ยื่นคำขอหรือผู้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณีมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการภายในหกสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งไม้ออกใบอนุญาตหรือวันทราบคำสั่งให้พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

การอุทธรณ์ในกรณีใบอนุญาตถูกสั่งพักใช้หรือถูกเพิกถอน ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งอธิบดี เว้นแต่คณะกรรมการจะสั่งทุเลาให้

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ข้อ 13 ใบอนุญาตตามข้อ 5 ข้อ 6 หรือข้อ 30 ให้ใช้ได้ตลอดไป เว้นแต่ใบอนุญาตที่ออกให้แก่ผู้รับใบอนุญาตเพื่อประกอบธุรกิจเฉพาะกาลเพื่อการใด ให้ใช้ได้เท่าระยะเวลาที่อนุญาตให้ประกอบกิจการนั้น

ข้อ 14 เมื่อผู้รับใบอนุญาตเลิกประกอบธุรกิจหรือย้ายสำนักงานหรือสถานที่ประกอบธุรกิจให้แจ้งการเลิกหรือการย้ายต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกหรือย้ายนั้นตามแบบและวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ข้อ 15 ผู้ใดขอตรวจหรือขอคัดสำเนาเอกสาร หรือขอให้นายทะเบียนคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสารพร้อมทั้งรับรอง หรือขอให้ออกหนังสือรับรองข้อความในทะเบียนที่นายทะเบียนเก็บรักษา เมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนแล้ว ให้ผู้นั้นเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อ 16 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธาน ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อธิบดีกรมแรงงาน อธิบดีกรมการค้าภายใน และอธิบดีกรมทะเบียนการค้าเป็นกรรมการ

คณะกรรมการจะแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งหรือบุคคลอื่นเป็นเลขานุการคณะกรรมการก็ได้

ข้อ 17 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และให้มีหน้าที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นแก่รัฐมนตรีในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การกำหนดประเภทธุรกิจที่จะผ่อนผันให้คนต่างด้าวประกอบกิจการได้ตามข้อ 4
- (2) การกำหนดประเภทธุรกิจที่จะเพิ่มหรือลดตามข้อ 5
- (3) การกำหนดเงื่อนไขในกฎกระทรวงที่จะออกตามข้อ 8
- (4) เรื่องอื่นๆ ที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 18 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 19 ในการปฏิบัติตามหน้าที่ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อให้ทำการหรือพิจารณาเรื่องใดๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการตลอดจนเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็นได้

ข้อ 20 ในการปฏิบัติตามหน้าที่ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

- (1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งเอกสารหรือหลักฐาน
- (2) เข้าไปในสถานที่ที่คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในระหว่างเวลาทำการในเวลากลางวันเพื่อ

ตรวจสอบให้การเป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และในการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานใดๆ จากบุคคลที่อยู่ในสถานที่ดังกล่าวได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (1) และ (2) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวอำนวยความสะดวกตามสมควร

ข้อ 21 พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการปฏิบัติตามหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

ข้อ 22 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญา

ข้อ 23 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามหรือเรียกหรือไม่ให้

ความสะดวกร่วมกันพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ 20 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามพันบาท

ข้อ 24 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อ 11 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือข้อ 14 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ 25 ความผิดตามข้อ 23 และข้อ 24 ให้อธิบดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่อธิบดีกำหนดภายในสามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ข้อ 26 คนต่างด้าวผู้ใดประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนข้อ 4 หรือข้อ 7 ทวิ วรรคหนึ่งหรือมิได้รับใบอนุญาตตามข้อ 5 หรือข้อ 7 ทวิ วรรคสอง หรือมิได้รับหนังสือรับรองตามข้อ 6 หรือมิได้รับหนังสือรับรองหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดตามข้อ 30 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

ข้อ 26 ทวิ คนต่างด้าวผู้ใดฝ่าฝืนข้อ 7 ตรหรือข้อ 9 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเลิกการเป็นหุ้นส่วน หรือเป็นผู้ถือหุ้น หรือสั่งเลิกกิจการที่คนต่างด้าวข้อ ๖ นั้นเสีย แล้วแต่กรณี

ข้อ 27 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และหมดสิทธิอุทธรณ์ หรือรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็นที่สุดให้เพิกถอนใบอนุญาต ยังคงประกอบธุรกิจนั้นต่อไปอีก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

ข้อ 28 คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้อยู่แล้ว หรือผู้มีสัญชาติไทย ประกอบธุรกิจอันเป็นของคนต่างด้าวซึ่งมิได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ หรือคนต่างด้าวนั้นเป็นเจ้าของร่วม โดยแสดงออกว่าเป็นธุรกิจของตนแต่ผู้เดียว เพื่อให้คนต่างด้าวนั้นหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนบทแห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

ข้อ 29 ผู้มีสัญชาติไทยผู้ใดถือหุ้นในฐานะเป็นตัวแทนของคนต่างด้าวในห้างหุ้นส่วนที่เป็นนิติบุคคลหรือบริษัทจำกัด เพื่อให้นิติบุคคลนั้นประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือคนต่างด้าวซึ่งให้ผู้มีสัญชาติไทยกระทำการดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

ข้อ 30 คนต่างด้าวซึ่งประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้อยู่แล้วในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้ต่อเมื่อได้รับหนังสือรับรองจากอธิบดี ซึ่งต้องอยู่ภายในเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ธุรกิจตามบัญชี ก. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้อีกสองปีนับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ

(2) ธุรกิจตามบัญชี ข. และ ค. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้โดยไม่มีกำหนดเวลา แต่ห้ามมิให้ผู้รับหนังสือรับรองเพิ่มปริมาณการผลิตหรือการจำหน่ายของธุรกิจนั้นในรอบปีบัญชีต่อไป เกินกว่าร้อยละสามสิบของปริมาณการผลิตหรือการจำหน่ายของ

ธุรกิจนั้นตามที่ปรากฏหลักฐานทางบัญชีในรอบปีบัญชี พ.ศ.2515 หรือตั้งสาขาของธุรกิจนั้นเพิ่มขึ้น จากที่ปรากฏหลักฐานในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก อธิบดี

คนต่างตัวดังกล่าวในวรรคหนึ่งจะขอหนังสือรับรองได้ จะต้องได้ประกอบธุรกิจนั้นมาโดยมี รายได้ติดต่อกันตามปกติวิสัยของธุรกิจนั้นเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีหรือเป็นระยะเวลาไม่ถึงหนึ่งปี แต่อธิบดีเห็นว่าได้ประกอบธุรกิจนั้นมาเป็นหลักฐานเพียงพอแล้ว การขอหนังสือรับรองผู้ประกอบการ ธุรกิจจะต้องยื่นคำขอตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับนี้ใช้บังคับ ถ้าผู้ประกอบการมิได้ยื่นคำขอกภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นไม่ประสงค์ จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป

ข้อ 31 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และ ให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกิน อัตราท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับนี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ข้อ 32 ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 24 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2515

จอมพล ถ. กิตติขจร

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

บัญชีท้ายประกาศของคณะปฏิวัติ

บัญชี ก.

หมวด 1 การประกอบธุรกิจทางเกษตรกรรม

- (1) การทำนา
- (2) การทำนาเกลือรวมทั้งการทำเกลือสินเธาว์ นอกจากเกลือหิน

หมวด 2 การประกอบธุรกิจทางพาณิชย์กรรม

- (1) การค้าภายในเกี่ยวกับผลิตผลทางเกษตรพื้นเมือง
- (2) การค้าที่ดิน

หมวด 3 การประกอบธุรกิจบริการ

- (1) ทางบัญชี
- (2) ทางกฎหมาย
- (3) ทางสถาปัตยกรรม
- (4) โฆษณา
- (5) นายหน้าหรือตัวแทน
- (6) ขายทอดตลาด
- (7) ตัดผม แต่งผมและเสริมสวย

หมวด 4 การประกอบธุรกิจอื่นๆ

- (1) การก่อสร้างอาคาร

บัญชี ข.

หมวด 1 การประกอบธุรกิจทางเกษตรกรรม

- (1) การทำไร่
- (2) การทำสวน
- (3) การเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการเลี้ยงไหม
- (4) การทำป่าไม้
- (5) การทำการประมง

หมวด 2 การประกอบธุรกิจทางอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

- (1) การสีข้าว
- (2) การผลิตแป้งจากข้าวและพืชไร่
- (3) การผลิตน้ำตาล

- (4) การผลิตเครื่องตีหนังที่มีและไม่มีแอลกอฮอล์เจือปน
- (5) การผลิตน้ำแข็ง
- (6) การผลิตยา
- (7) กิจการห้องเย็น
- (8) การแปรรูปไม้
- (9) การผลิตเครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องถม หรือเครื่องทองลงหิน
- (10) การทำหรือหล่อพระพุทธรูปและการทำบาตร
- (11) การผลิตเครื่องไม้แกะสลัก
- (12) การผลิตเครื่องเขิน
- (13) การผลิตไม้ขีดไฟทุกชนิด
- (14) การผลิตปูนขาว ปูนซีเมนต์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซีเมนต์
- (15) การระเบิดหรือย่อยหิน
- (16) การผลิตไม้อัด แผ่นไม้วีเนียร์ ชิปบอร์ด หรือฮาร์ดบอร์ด
- (17) การผลิตเครื่องนุ่งห่ม หรือรองเท้า นอกจากการผลิตเพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ
- (18) การทำกิจการโรงพิมพ์
- (19) การทำกิจการหนังสือพิมพ์
- (20) การสาวไหม ทอผ้าไหม หรือการพิมพ์ลวดลายผ้าไหม
- (21) การผลิตผลิตภัณฑ์ด้วยผ้าไหม เส้นไหม หรือรังไหม

หมวด 3 การประกอบธุรกิจทางพาณิชย์กรรม

- (1) การค้าปลีกสินค้าทุกชนิด นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค.
- (2) การค้าสินแร่ นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค.
- (3) การขายอาหารหรือเครื่องตีทุกชนิด นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค.
- (4) การค้าของเก่า วัตถุโบราณ หรือศิลปวัตถุ

หมวด 4 การประกอบธุรกิจบริการ

- (1) นำเที่ยว
- (2) กิจการโรงแรม เว้นแต่บริการจัดการโรงแรม
- (3) ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- (4) ถ่ายรูป ล้างและอัดรูป
- (5) ซักรีดเสื้อผ้า
- (6) รับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้า

หมวด 5 การประกอบธุรกิจอื่น ๆ

- (1) การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ

บัญชี ค.

หมวด 1 ภาวะประกอบธุรกิจทางพาณิชย์กรรม

- (1) การค้าส่งสินค้าทุกชนิดในประเทศ นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก.
- (2) การค้าสินค้าส่งออกทุกชนิด
- (3) การค้าปลีกสินค้าเครื่องจักร เครื่องกล และเครื่องมือ
- (4) การขายอาหารหรือเครื่องดื่มที่เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว

หมวด 2 การประกอบธุรกิจทางอุตสาหกรรม และหัตถกรรม

- (1) การผลิตอาหารสัตว์
- (2) การสกัดน้ำมันพืช
- (3) การผลิตสิ่งถักทอรวมทั้งการปั่นด้าย การย้อมสี และการพิมพ์ลวดลาย
- (4) การผลิตภาชนะซึ่งทำด้วยแก้วรวมทั้งหลอดไฟฟ้า
- (5) การผลิตถ้วย ชาม จาน
- (6) การผลิตกระดาษเขียนและกระดาษพิมพ์
- (7) การทำเกลือหิน
- (8) การทำเหมือง

หมวด 3 การประกอบธุรกิจบริการ

- (1) นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก. และบัญชี ข.

หมวด 4 การประกอบธุรกิจอื่นๆ

- (1) การก่อสร้างอย่างอื่น นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก.

ประกาศกรมทะเบียนการค้า
เรื่อง การประกอบธุรกิจภายใต้ความคุ้มครองตามสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทาง
เศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา
พ.ศ. 2511

ตามที่ได้มีสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ลงนาม ณ กรุงเทพฯ วันที่ 29 พฤษภาคม พุทธศักราช 2509 สัตยาบัน ณ กรุงวอชิงตัน วันที่ 8 พฤษภาคม พุทธศักราช 2511 โดยข้อ 4.1 แห่งสนธิสัญญาดังกล่าวระบุว่า คนชาติและบริษัทของภาคีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้รับผลปฏิบัติอย่างคนชาติ ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดตั้ง ตลอดจนการได้มาซึ่งผลประโยชน์ในวิสาหกิจทุกประเภท เพื่อประกอบการทางพาณิชย์ อุตสาหกรรม การคลังและธุรกิจอื่นภายในอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง และต่อมาได้มีประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 กำหนดมาตรการควบคุมการประกอบธุรกิจคนต่างด้าวเพื่อรักษาดุลอำนาจทางการค้า และเศรษฐกิจของประเทศและเพื่อให้การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นส่วนรวม และโดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ไม่ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวที่เข้ามาประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร โดยได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทยเป็นการเฉพาะกาลหรือโดยความตกลงที่รัฐบาลไทยได้กระทำกับรัฐบาลต่างประเทศไว้ ทั้งนี้ ตามนัยข้อ 2 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว จึงมีผลให้คนสัญชาติหรือบริษัทอเมริกันมีสิทธิที่จะประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยการขอรับการคุ้มครองตามสนธิสัญญาดังกล่าวได้ และไม่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

เพื่อให้การพิจารณาและดำเนินการ ในการขอรับความคุ้มครองภายใต้สนธิสัญญาดังกล่าวข้างต้นของคนสัญชาติหรือบริษัทอเมริกัน เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรัดกุมยิ่งขึ้น กรมทะเบียนการค้าจึงประกาศให้ผู้ที่จะประสงค์จะขอรับความคุ้มครองดำเนินการดังนี้ คือ

ผู้ขอรับความคุ้มครอง ต้องขอให้สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย มีหนังสือถึงกรมทะเบียนการค้ารับรองว่า ผู้ขอรับการคุ้มครองเป็นบุคคลสัญชาติหรือบริษัทอเมริกัน ซึ่งมีสิทธิประกอบธุรกิจภายใต้ความคุ้มครองตามสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2511 พร้อมทั้งให้แจ้งด้วยว่า ประสงค์จะขอให้บุคคลสัญชาติหรือบริษัทอเมริกันนั้น ประกอบธุรกิจในประเทศไทย โดยได้รับการคุ้มครองตามสนธิสัญญาฯ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2524

(ลงชื่อ) จเร จุฑารัตนกุล

(นายจเร จุฑารัตนกุล)

อธิบดีกรมทะเบียนการค้า

ประวัติและความก้าวหน้าของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2473 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ประชาชนต่างพากันตื่นตื่นและปิติยินดีเป็นที่สุดเมื่อได้รับฟังกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวโดยตรงจากเครื่องรับวิทยุหรือเครื่องแรที่ไซฟูฟัง ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน เพราะในยุคนั้น น้อยครั้งที่สามัญชนจะได้รับฟังกระแสพระราชดำรัสจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยตรง

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2473 เป็นวันที่ทางราชการได้ทำพิธีเปิดสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ซึ่งตรงกับวันพระราชพิธีฉัตรมงคลในรัชกาลที่ 7 พิธีเปิดสถานีวิทยุนี้ได้กระทำโดยอัญเชิญกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจากพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยในพระบรมมหาราชวัง แล้วถ่ายทอดกระแสพระราชดำรัสไปตามสายเข้าเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงที่ตั้งอยู่พญาไท ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีการถ่ายทอดเสียงทางวิทยุในประเทศไทยด้วย ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมโดยตลอดของ พลเอก พระบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน นายทหารช่างผู้ทรงนำวิชาวิทยุกระจายเสียงเข้ามาในประเทศไทย และทรงริเริ่มงานนี้ด้วยพระองค์เอง ตั้งแต่งานด้านช่างวิทยุจนกระทั่งงานผู้ประกาศ

สถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้ออกอากาศเป็นทางการครั้งนี้ ใช้ความยาวคลื่น 363 เมตร หรือความถี่ 826.44 กิโลเฮิร์ตซ์ เครื่องส่งบริษัทฟิลลิปส์ มีกำลังออกอากาศ 2.5 กิโลวัตต์ เสาอากาศสูง 40 เมตร ใช้สัญญาณเรียกขาน (Call-Sign) ว่า HSP1 อยู่ภายใต้การดำเนินงานของกรมไปรษณีย์โทรเลขส่งกระจายเสียงเป็นประจำทุกคืนวันคืนวันจันทร์ ใช้ชื่อสถานีว่า “สถานีวิทยุกรุงเทพฯ ที่พญาไท” เนื่องจากสถานีฯ ตั้งอยู่ที่วังพญาไท บริเวณตรงข้ามกับโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าในปัจจุบัน ต่อมาในระยะปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2474 จึงได้ขยายการออกอากาศเป็นส่งกระจายเสียงทุกวัน ไม่มีวันหยุด

ก่อนหน้าที่จะมีการเปิดสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทยนั้น ได้มีการทดลองส่งวิทยุกระจายเสียงเป็นลำดับมา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2471 ซึ่งขณะนั้น พลเอกพระบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงคมนาคม ทรงฝึกฝนพระหฤทัยในงานด้านวิทยุ อันเป็นวิวัฒนาการใหม่ของโลกในยุคนั้นอย่างจริงจัง เมื่อพระองค์เสด็จกลับจากการศึกษาด้านคมนาคมในต่างประเทศแล้ว ก็ทรงดำริตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้น โดยส่งเครื่องส่งคลื่นสั้นขนาด 37 เมตร มีกำลังออกอากาศ 200 วัตต์ มาทำการทดลอง เริ่มทดลองที่ตึกไปรษณีย์วัดเลียบปากคลองโอ่งอ่าง ตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2471 ใช้ชื่อสถานีว่า

“สถานี 4 พีเจ” (คำว่า พีเจ ย่อมาจากคำว่า “บุรฉัตรไชยากร” อันเป็นพระนามเดิมของ พลเอก พระบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน) ต่อมา ได้ย้ายไปดำเนินการใหม่ที่ศาลาแดง และได้เปลี่ยนคลื่นเป็น 29.5 เมตร เพิ่มกำลังส่งเป็น 500 วัตต์ ใช้ชื่อใหม่ว่า “2 พีเจ” แต่การส่งคลื่นสั้นไม่เป็นผลดีต่อการรับฟังภายในประเทศไทย เจ้าหน้าที่ช่างวิทยุที่ศาลาแดง จึงเปลี่ยนไปใช้คลื่นขนาดกลาง หรือที่เราเรียกกันติดปากว่า คลื่นยาว ขนาด 320 เมตร หรือตรงกับ ความถี่ 937 กิโลเฮิร์ตซ์ พร้อมทั้งเพิ่มกำลังส่งเป็น 1 กิโลวัตต์ ใช้ชื่อสถานีเป็น 11-พีเจ (หนึ่ง หนึ่ง พีเจ) และมีเสาอากาศสูง 60 เมตร ได้มีการทดลองออกอากาศเรื่อยมา ประชาชนก็นิยมสร้างเครื่องรับชนิด เครื่องแร่ใช้หูฟังมากขึ้น จนถึงกับมีการตั้งร้านค้าเครื่องรับวิทยุขึ้น ทางราชการเห็นประโยชน์และความสำคัญของกิจการวิทยุกระจายเสียง จึงได้มีการส่งเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงจากบริษัทฟิลลิปส์ ประเทศฮอลันดาเข้ามาอีกเครื่องหนึ่ง มีกำลังออกอากาศ 2.5 กิโลวัตต์ ได้ทำการทดลองอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2473 จึงได้ทำพิธีเปิดเป็นทางการ

ต่อมาได้มีการตั้งสำนักงานโฆษณาการขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อให้กิจการด้านโฆษณา เผยแพร่ระบอบประชาธิปไตยได้ผลดียิ่งขึ้น ทางราชการจึงโอนกิจการวิทยุกระจายเสียงจากกรมไปรษณีย์มาสังกัดสำนักงานโฆษณาการ เมื่อ พ.ศ.2481 และได้เปลี่ยนชื่อ “สถานีวิทยุกรุงเทพฯ 1 ที่พญาไท” เป็น “สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย” ได้มีการย้ายสถานีวิทยุกระจายเสียงจากวังพญาไท ไปรวมกันที่ศาลาแดง เนื่องจากทางราชการได้ยกวังพญาไทให้แก่กิจการทหารบกจัดตั้งเป็นโรงพยาบาล การออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยได้เพิ่มกำลังส่งเป็น 20 กิโลวัตต์ ซึ่ง พ.อ. พระอร่ามรณชิต ขณะนั้นเป็นนายช่างกำกับการวิทยุกรมไปรษณีย์โทรเลข ได้เป็นผู้อำนวยการ ประกอบขึ้นเอง แทนเครื่องส่ง 2.5 กิโลวัตต์ที่ใช้อยู่เดิม และกิจการวิทยุกระจายเสียงนี้เองที่เป็นส่วนสำคัญที่ทำงานในหน้าที่ของสำนักงานโฆษณาการขยายขึ้นเป็นกรมโฆษณาการ และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นกรมประชาสัมพันธ์จนทุกวันนี้

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 แม้อิทธิพลของสงครามหลายแห่งต้องได้รับความเสียหาย หรือกระทบกระเทือนจากผลของสงคราม แต่กิจการวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยก็สามารถดำเนินไปได้อย่างไม่มีวันหยุด ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้สงบลงแล้ว กรมประชาสัมพันธ์ก็ได้เริ่มทำการปรับปรุงกิจการวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นเป็นลำดับมาดังนี้

ปี พ.ศ. 2493 ได้สั่งซื้อเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงคลื่นขนาดกลาง มีกำลังออกอากาศ 10 กิโลวัตต์ 1 เครื่อง ใช้ความถี่ 825 กิโลเฮิร์ตซ์ หรือความยาวคลื่น 363 เมตร ติดตั้งที่ซอยอารี ถนนพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร ได้ทำการออกอากาศเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2494

พ.ศ. 2495 ได้รับงบประมาณให้ซื้อเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงคลื่นสั้นสำหรับการกระจายเสียงภาคต่างประเทศ มีกำลังออกอากาศ 50 กิโลวัตต์ 1 เครื่อง ความถี่ 11910 กิโลเฮิร์ตซ์ ติดตั้งที่ชอยอารี ถนนพหลโยธิน เช่นเดียวกัน และออกอากาศเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2496 นอกจากนั้นยังได้สั่งซื้อเครื่องส่งระบบ เอฟ.เอ็ม อีก 2 เครื่อง กำลัง 250 วัตต์ ความถี่ 95.0 เมกกะเฮิร์ตซ์ เครื่องส่งเอฟ.เอ็ม ทั้ง 2 เครื่องนี้ แรกใช้ถ่ายทอดรายการแทนสายโทรศัพท์จากห้องส่งกระจายเสียงไปยังเครื่องส่งที่ชอยอารีในบางครั้ง เมื่อสายเคเบิลเสียหรือมีการรบกวน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2499 จึงได้มีการใช้ระบบเอฟ.เอ็ม ออกอากาศจริงจัง

พ.ศ. 2506 กรมประชาสัมพันธ์ได้รับงบประมาณให้จัดซื้อเครื่องส่งกำลังสูง 100 กิโลวัตต์ 2 เครื่อง เป็นเครื่องคลื่นขนาดกลางสำหรับกระจายเสียงภาคในประเทศ ของสถานวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย 1 เครื่อง และเครื่องคลื่นสั้นสำหรับการกระจายเสียงภาคต่างประเทศอีก 1 เครื่อง เครื่องส่งคลื่นขนาดกลางหรือคลื่นขนาดยาวตั้งอยู่ที่ตำบลศาลายา อำเภอนครไชยศรี จังหวัดนครปฐม ออกอากาศเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2506 ด้วยความถี่ 830 กิโลเฮิร์ตซ์ ซึ่งเป็นความถี่ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ส่วนเครื่องส่ง 100 กิโลวัตต์ คลื่นสั้นไปตั้งที่ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ออกอากาศเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 ด้วยความถี่ 11910 กิโลเฮิร์ตซ์ (ต่อมาสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ หรือ ITU เสนอแนะให้เปลี่ยนเป็น 11905 กิโลเฮิร์ตซ์) ประมาณ ปี พ.ศ. 2510 ด้วยเหตุผลจากการเสนอแนะทางด้านเทคนิค กรมประชาสัมพันธ์ได้ย้ายเครื่องส่งคลื่นสั้น 50 กิโลวัตต์ ที่ชอยอารี ถนนพหลโยธิน ไปติดตั้งร่วมกับเครื่องส่งคลื่นสั้น 100 กิโลวัตต์ ที่จังหวัดปทุมธานี และได้มีการสับความถี่กันเพื่อผลทางด้านผู้ฟังนอกประเทศ คือเครื่องส่ง 100 กิโลวัตต์ ใช้ความถี่ 9655 กิโลเฮิร์ตซ์ ส่วนเครื่องส่ง 50 กิโลวัตต์ ใช้ความถี่ 11905 กิโลเฮิร์ตซ์ นอกจากนั้น ยังได้ย้ายเครื่องส่งคลื่นยาว 10 กิโลวัตต์ ความถี่ 830 กิโลเฮิร์ตซ์ (เดิม 825 กิโลเฮิร์ตซ์) จากบริเวณชอยอารี ถนนพหลโยธิน ไปติดตั้งร่วมกับเครื่องส่งคลื่นยาว 100 กิโลวัตต์ ที่ตำบลศาลายา อำเภอนครไชยศรี จังหวัดนครปฐม ด้วย เพื่อความสะดวกในการใช้ออกอากาศสลับกับเครื่องส่ง 100 กิโลวัตต์ หรือใช้เป็นเครื่องส่งสำรองสำหรับภาคในประเทศ

วิทยุกระจายเสียงเพื่อการค้า

กิจการวิทยุกระจายเสียงเริ่มก่อตั้งขึ้นในประเทศไทย ในรูปแบบของการให้ข่าวสารและความบันเทิงแก่ผู้ฟังโดยไม่มีการโฆษณาสินค้ามาสอดแทรกให้รำคาญหู แต่เมื่อปลายปี พ.ศ. 2482 การดำเนินงานเริ่มเปลี่ยนไปในแบบที่สอดแทรกโฆษณาเข้ามาในลักษณะของการให้ความร่วมมือของบริษัทห้างร้านต่างๆ ที่จัดหาแผ่นเสียงมาให้ออกอากาศ หรือจัดทำรายการมาให้สถานี และทางสถานีก็ตอบแทนบริษัทห้างร้านนั้น ด้วยการโฆษณากิจการให้ในตอนหัวหรือตอนท้ายของรายการ บางครั้งก็

โฆษณาทั้งหัวและท้ายรายการ

ต่อมามีหน่วยงานของทางราชการก่อตั้งสถานีวิทยุทดลองเพิ่มขึ้น การโฆษณาจึงเปลี่ยนรูปแบบ ในแบบบริษัทห้างร้าน จัดหาการแสดงผลมาออกอากาศเพื่อแลกเปลี่ยนกับการโฆษณากิจการของตน เมื่อการโฆษณาทางวิทยุให้ผลกับบริษัทห้างร้าน จึงเกิดมีการจัดทำสปอตโฆษณาเพื่อว่าจ้างให้สถานีนำ ออกอากาศ ในระยะนั้น ประเทศไทยยังไม่มีสถานีวิทยุที่ดำเนินงานเพื่อการค้าโดยตรง แต่ก็มีสินค้า โฆษณาออกอากาศอย่างแพร่หลายจนทำให้มีกลุ่มบุคคลคิดก่อตั้งสถานีวิทยุและโทรทัศน์เพื่อการค้าขึ้น

บุคคลผู้ริเริ่มก่อตั้งกิจการ บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ด้วยวัตถุประสงค์ส่งกระจายเสียงเพื่อ การค้าขึ้น ได้แก่ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ โดยรวบรวมทุนจากหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ประกอบด้วย กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงการคลัง กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ กรมตำรวจ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โรงงานยาสูบ โรงงานสุราบางยี่ขัน ผู้ที่ถือหุ้นมากที่สุดได้แก่ กรมประชาสัมพันธ์ ดังนั้น การบริหารงานขั้นแรกจึงใช้ข้าราชการของกรมประชาสัมพันธ์เป็นตัวจักรสำคัญ คณะ กรรมการได้ร่วมกันพิจารณาตัดสินใจซื้อเครื่องส่งวิทยุ อาร์.ซี.เอ มาออกอากาศ

วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2497 เวลา 20.30 น. เป็นวันแรกที่วิทยุเพื่อการค้า ซึ่งเรียกตัวเอง ว่าวิทยุ ท.ท.ท. ถือกำเนิดแพร่เสียงออกอากาศ จากอาคารชั้น 3 ของสี่แยกคอกวัว ถนนราชดำเนินกลาง ผู้ทำหน้าที่ผู้ประกาศคนแรกของสถานีวิทยุแห่งนี้ ก็คือ สรรพสิริ วิริยะสิริ รายการคืนนั้นนอกจากจะมี คำปราศรัยของผู้หลักผู้ใหญ่ตามธรรมเนียมแล้ว ก็มีการบรรเลงหัดดนตรีของสุนทราภรณ์ มีข่าว มี รายการ “รอบเมืองไทย” ที่วิลาศ มณีวัต เป็นผู้เขียน แล้วปิดท้ายด้วยรายการ “กล่อมนิทรา” จากวง มโหรีคณะโฆษณาสาร ปิดสถานีเวลา 22.45 น.

สถานีวิทยุท.ท.ท. ภายใต้การบริหารของ ประสงค์ หงสนันทน์ กรรมการผู้จัดการและผู้อำนวยการ โดยมี จำนง รังสิกุล เป็นรองผู้อำนวยการสร้าง และหัวหน้าฝ่ายจัดรายการ แต่เมื่อ ไทยทีวีช่อง 4 เริ่ม ก่อตั้งขึ้น จำนง รังสิกุล ได้ไปบริหารงานโทรทัศน์ให้ ปลอ่ยงานวิทยุ ท.ท.ท. ให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของ สมจิตต์ สิทธิไชย ที่เข้ามารับตำแหน่งรองผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายจัดรายการสืบแทน

วิทยุ ท.ท.ท. เริ่มเปิดกระจายเสียงด้วยภาคปกติเพียงภาคเดียว ออกอากาศพร้อมกันทั้งภาค เอ.เอ็ม และเอฟ.เอ็ม ระบบเอ.เอ็ม ใช้ความถี่คลื่น 1500 กิโลเฮิร์ตซ์ ต่อมาเมื่อกิจการเจริญขึ้น ได้เพิ่ม การออกอากาศ “ภาคเพลินเพลง” ระบบเอ.เอ็ม ขนาดคลื่น 1146 กิโลเฮิร์ตซ์ ระบบเอฟ.เอ็ม ขนาดคลื่น 94.5 เมกกะเฮิร์ตซ์ “ภาคเอฟ.เอ็ม” เพื่อถ่ายทอดเสียงจากภาพยนตร์ทีวีของไทยทีวี ขนาดคลื่น 96.5 เมกกะเฮิร์ตซ์ “ภาคร์บอรุณ” และเอฟ.เอ็ม สเตอริโอ มัลติเพล็กซ์ 95 เมกกะเฮิร์ตซ์

เนื่องจากบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ได้จัดทะเบียนดำเนินงานหลายแขนงด้วยกัน แต่งานหลักของบริษัทที่จะต้องทุ่มค่าใช้จ่ายมาก ได้แก่ งานของไทยทีวีงานแขนงนี้ระยะแรกสร้างผลกำไรให้กับบริษัทอย่างเป็นกอบเป็นกำ แต่ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงผู้บริหารงานชุดแรก กิจการของบริษัทก็นับวันทรุดลง จนไม่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ ต้องมีการผลัดเปลี่ยนผู้บริหารหลายชุด จนในที่สุด หุ้นส่วนของบริษัทก็มีความเห็นพ้องกับคณะรัฐมนตรี ให้ยุบเลิกกิจการของบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา โดยโอนหน่วยงานและทรัพย์สินทั้งหมดไปเป็นขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาว ศิริวรรณ กุลวงษ์วานิชย์
เกิด 12 มกราคม 2513
วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวรรณคดีอังกฤษ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
การทำงาน คอลัมนิสต์ประจำนิตยสารเอนเตอร์เทน
นักแปลบทความและบทภาพยนตร์อิสระ

